

Felles tilsyn er faglig nyttig, men det er lite å spare

Helsetilsynets erfaring så langt er at det er tidkrevende å samordne tilsyn. Det tar tid å samkjøre og forberede tilsynsbesøket, samordne metoder, føre tilsyn etter forskjellige regelverk og utarbeide rapporter. Ikke minst tar det tid å drøfte faglig ståsted, holdninger og ansvarsfordeling. Det er liten sannsynlighet for at samordning av tilsyn gir økonomisk gevinst, iallfall på kort sikt.

Helsetilsynet i fylkene ble slått sammen med Fylkesmannen fra 1. januar 2003. Fra samme dato fikk Statens helsetilsyn overordnet faglig tilsyn med sosialtjenesten. De fleste fylkesmannsembetene/Helsetilsyn i fylkene har nå begynt arbeidet med å samordne tilsynet av sosial- og helsetjenester. De deltar i hverandres tilsynsvirksomhet, samarbeider om kompetanseheving og koordinerer tilsynsvirksomheten. I 2005 skal det første landsomfattende fellestilsynet med sosial- og helsetjenesten gjennomføres.

Det er store utfordringer knyttet til sam-

ordning av tilsynsoppgaver som inkluderer flere statlige etater. For eksempel er sykehjemmene tilsynsobjekter både for Arbeidstilsynet, Mattilsynet og Helsetilsynet. Det foregår allerede samordnet tilsyn mellom de som har ansvaret for utdanning, barnevern og skolehelsetjenesten hos Fylkesmannen. Det samme gjelder miljørettet helsevern og sosial- og helsemessig beredskap.

De fleste kommunene er positive til at regional stat samordner tilsynsvirksomheten, særlig der samordnet tilsyn er tilpasset kommunens organisering. Samordnet tilsyn fra barnevern, helse og utdanning vil være naturlig i en kommunal oppvekstenhet. Mange brukere mottar pleie- og omsorgstjenester både etter kommunehelsetjenesteloven og sosialtjenesteloven. Samordnet tilsyn gir et mer helhetlig bilde av hvordan behovet for tjenester blir dekket.

Aasland-utvalget påpeker at samordnet

tilsyn kan motvirke at summen av de økonomiske konsekvensene av de forskjellige tilsynene blir uoverkommelige for kommunen (1). I en rapport fra Norsk institutt for by- og regionforskning går det fram at Fylkesmannens tilsyn med sosial- og helsetjenesten forholdsvis sjelden utløser store kostnader for kommunene (2). Avvik og merknader gjelder ofte forhold som ikke er direkte knyttet til ressursinnsats, slik som utvikling av internkontrollsystem og saksbehandlingsrutiner. Det er pålegg fra andre tilsynsmyndigheter som gir de tunge utgiftene. En samordning av tilsynsvirksomheten vil derfor være sterkere faglig enn økonomisk begrunnet.

Litteratur

1. Norges offentlige utredninger. Statlig tilsyn med kommunesektoren. NOU 2004: 17. Oslo: Statens forvaltningstjeneste, Seksjon statens trykning, 2004.
2. Hanssen GS, Heløe LA, Klausen JE. Statlig tilsyn med kommunesektoren. NIBR-rapport 4/2004. Oslo: Norsk institutt for by- og regionforskning, 2004.

